

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-461/4948

15/12/2009

Konu : Kanun Tasarısı

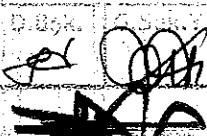
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 1/6/2009 tarihinde kararlaştırılan "Biyogüvenlik Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKi :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C. B. M. B. BAŞKANLIĞI			
Tas. Komisyon	Genel, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler, Adalet, AB Uyumu		
Genel Komisyon	Tarım, Orman ve Köyişleri		
Tarih	28 Aralık 2009	1/789	
Md. Y. Başkan	16	1000	1000
Başkan			

GENEL GEREKÇE

Modern biyoteknoloji, farklı canlı tür ve sınıfları arasında (örneğin bakteriden bitkiye ya da hayvana) gen aktarımını mümkün kılmıştır. Modern biyoteknoloji teknikleri kullanılarak geliştirilen yeni ürünler uluslararası piyasalarda tarım ve gıda için üretim ve tüketime sunulmuştur. İnsan ve hayvan sağlığı için gerekli olan bazı aşı ve ilaçlar da bu yöntemler kullanılarak geliştirilmektedir. Modern biyoteknoloji, bitkisel ürünlerde hastalık ve zararlılara dayanıklılık ile olumsuz çevre şartlarına dayanıklılığın geliştirilmesi ve ürün kalitesinin artırılması için kullanılmaktadır.

Ancak, genetik yapısı değiştirilmiş organizmaların (GDO) insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkileri konusunda bilimsel çevrelerde tartışmalar devam etmektedir. Modern biyoteknoloji ile genetik yapıda doğal olmayan yeni genetik oluşumlar meydana getirilmektedir. Bu nedenle, GDO'lar insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı ile biyolojik çeşitlilik üzerinde zarar oluşturma riskini taşımaktadır.

Kullanılan materyalin canlı organizma olması ve zararın ortaya çıkması durumunda geri dönüşün çok zor olması veya mümkün olmaması, modern biyoteknoloji ürünlerinden kaynaklanan riski daha da artırmaktadır. Riskin yönetilmesi için ise ulusal ve uluslararası tedbirler geliştirilmektedir. Ancak, alınan tedbirlerin bilimsel ve teknolojik çalışmaların önünü kesmemesinin yanı sıra; insan, hayvan, çevre sağlığı ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkıda bulunması da gerekmektedir.

Bitki çeşitlerinin teknoloji ürünü çeşitlere dönüştürülmesi, bunların genetik yapılarının değiştirilerek daha pahalı hale gelmesi ve bu tohumlardan bazılarının her yıl yenilenmesinin zorunlu hale gelmesi nedeniyle, üretici ve tüketicilerin olumsuz yönde etkilenmesi ihtimalinin artması, yerel tür ve çeşitlerin devamlılığının tehlikeye düşmesi ve tarımsal üretimde dışa bağımlılığın artması gibi sosyo-ekonomik riskler de mevcuttur.

Modern biyoteknolojinin, tüm yeni geliştirilen teknolojilerde olduğu gibi birtakım riskler taşıdığı artık tüm dünya tarafından kabul edilmektedir. Nitekim GDO'lar dahil modern biyoteknoloji teknikleri kullanılarak geliştirilen ürünlerde risklerin varlığı kabul edildiği için bu konuda Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin Biyogüvenlik Cartagena Protokolü hazırlanmış ve ülkemiz de dahil olmak üzere pek çok ülke tarafından kabul edilmiştir. Bu yaklaşım, Avrupa Birliği dahil birçok ülkede mevzuatın hazırlanmasında temel esas olarak alınmıştır.

Ülkemiz biyolojik çeşitlilik yönünden dünyanın en önemli ülkelerinden birisidir. Söz konusu zenginliğimizin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve ekonomik değere dönüştürülmesinde modern biyoteknoloji yöntemlerinin kullanımı önemli imkanlar sunmaktadır. Ancak, bu kullanımda da sınırları ve esasları çok iyi belirlenmiş biyogüvenlik kurallarına ihtiyaç vardır. Bu nedenle, Kanunda biyogüvenlik bir bütün olarak ele alınmış, insan, hayvan ve çevre sağlığı ile biyolojik çeşitliliğin korunması yanında bilimsel ve teknolojik gelişmelerin devamlılığının sağlanması için tedbirler öngörülmüştür.

Kanunun hazırlanmasında ülkemizin ihtiyaçlarının yanı sıra Cartagena Biyogüvenlik Protokolü ve Avrupa Birliği mevzuatına uyum hususları da gözönünde bulundurulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile; Kanunun amacı ve kapsamı belirlenmiştir.

MADDE 2- Madde ile; Kanunda kullanılan terimler açıklanmıştır.

MADDE 3- Madde ile; Kanun kapsamındaki GDO veya ürünleri ile ilgili başvuruların yapılması, bu başvuruların değerlendirilmesi ve karara bağlanması düzenlenmiştir. GDO veya ürünlerinin ülkeye girişi, ülke içinde geliştirilmeleri ve piyasaya sürülmeleri, bu ürünlerin kontrollü kullanımlarının sağlanabilmesi için düzenlenmesi gereken ilk ve en önemli konulardır. Bu nedenle maddede, herhangi bir GDO ve ürününün ilk ithalatı ve kullanıma sunulması için Kurul kararı öngörülmüş, belli bir GDO veya ürünü ile ilgili bir faaliyet ilk kez gerçekleştirilmeden önce muhtemel risklerin belirlenebilmesi amacıyla her bir GDO ve ürünü için değerlendirme yapılması ve bu değerlendirmeye göre karar verilmesi hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda;

a) GDO ve ürünleri hakkında karar verilirken gözönünde bulundurulacak temel hususlar ifade edilmiştir.

b) Başvurunun yapılacağı kurum, başvurunun yapılış şekli ve başvurunun değerlendirilmesi ile ilgili temel hususlar belirtilmiştir.

c) Karar verme şekil, süre ve süreci düzenlenmiştir.

GDO ve ürünlerinin ülkeye ve piyasaya ilk defa girişleri dikkate alınarak bu madde kapsamında izne bağlanan faaliyetler;

a) Deneysel amaçlı serbest bırakılması,

b) Piyasaya sürülmesi,

c) Genetiği değiştirilmiş mikroorganizmaların kapalı alanda kullanımı, olmak üzere üç grupta ele alınmıştır.

Kanunun başvuru ve değerlendirme ile ilgili hükümleri bu faaliyet grupları esas alınarak düzenlenmiştir.

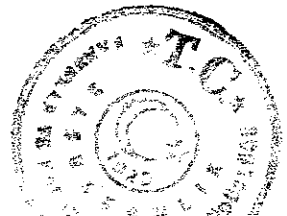
GDO ve ürünlerini içeren bu faaliyetlerin karara bağlanması, Cartagena Biyogüvenlik Protokolünün de temelini oluşturan ve bilimsel belirsizlik durumunda çevreyi ve insan sağlığını korumak için önceden tedbir alma yaklaşımına dayanan ihtiyatlılık prensibinin uygulanmasına da imkan sağlamaktadır.

Madde kapsamında karar verilmeden önce, Kanunun amacına uygun olarak, çevrenin, biyolojik çeşitliliğin, bitki, hayvan ve insan sağlığının ve yaşamının korunması için, risk değerlendirmesinde ele alınacak temel unsurlar belirtilmiştir.

GDO'lar teknoloji ürünü olmaları nedeniyle genel olarak fikri ve sınai haklar çerçevesinde korunmaktadır. Bu nedenle gizli bilgilerin nasıl ele alınacağı ve Kanun kapsamında gerekli işlemlerin yürütülebilmesi için hiçbir koşulda gizli bilgi olarak kabul edilemeyecek bilgilerin neler olduğu ayrıca düzenlenmiştir.

MADDE 4- Madde ile; başvuruların karara bağlanmasında temel esas olarak GDO ve ürünlerinin özelliklerine göre, tüketiciler ve kullanıcılar, etkileşime girmesi muhtemel çevresel şartlar dikkate alınarak risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirmelerin ayrı ayrı yapılması hükme bağlanmış ve ticari yarar sağlayan taraf olan başvuru sahibinin, bu değerlendirmede yapılacak analiz, test ve denemelerin masraflarını üstlenmesi öngörülmüştür.

MADDE 5- Madde ile; GDO ve ürünleri ile ilgili yasaklar belirlenmiştir. Yasaklar, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğin korunmasında ihtiyati tedbir prensibi

esas alınarak ülkemizin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu konular ile toplumsal hassasiyet taşıyan alanları kapsayacak şekilde düzenlenmiştir.

MADDE 6- Madde ile; ülke ihtiyacı ve aciliyeti de dikkate alınarak karar işlemlerinde kolaylaştırmaya gidilebilmesi için GDO ve ürünlerinden kaynaklanabilecek herhangi bir riski olmayan ve insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğe herhangi bir zararının bulunmadığı yönünde mevcut bilgiye ve daha önce yapılmış olan risk değerlendirmesine dayanan başvurular hakkında sosyo-ekonomik değerlendirme sonuçları da dikkate alınarak basitleştirilmiş işlem uygulanmasına imkan sağlanmıştır.

MADDE 7- Madde ile; verilen kararlara başvuru sahibinin uymasını sağlamak, mevcut bilimsel veriler ve teknolojik imkanlarla önceden tahmin edilemeyen olumsuz etkileri en erken safhada tespit ederek önlem alabilmek için yürütülmesi gerekli görülen işlemler düzenlenmiştir.

Biyogüvenliğin sağlanabilmesi için alınan tedbirlerin ülkesel bütünlük içinde yürütülmesi esasından hareketle GDO ve ürünleri ile ilgili faaliyetleri denetleme yetkisinin bir yapı altında toplanması gerekli görülmüş ve denetleme ile ilgili kuralları belirlemek ve denetim yapmak konusunda Bakanlığa yetki verilmiştir.

MADDE 8- Madde ile; mevcut görev ve yetkilerinin biyogüvenlik ile ilgili konuları büyük ölçüde doğrudan veya dolaylı olarak kapsaması ve bunlara yönelik belli ölçüde teknik ve kurumsal alt yapısının olması nedeniyle Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ülkemizde biyogüvenlik sisteminin kurulup geliştirilmesi hususunda yetkili kılınmıştır.

MADDE 9- Madde ile; Biyogüvenlik Kurulunun oluşumu düzenlenmiş ve Kurulda GDO ve ürünlerinin kullanıldığı veya GDO ve ürünlerinin etkileyeceği sektörler dikkate alınarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığını temsilen ilgili bakanlar tarafından Kanunda belirlenen şartları taşıyan kişilerin görevlendirilmesi öngörülmüştür.

MADDE 10- Madde ile; Biyogüvenlik Kurulunun çalışma esasları belirlenmiştir.

MADDE 11- Madde ile; Biyogüvenlik Kurulunun görev ve yetkileri belirlenmiştir.

MADDE 12- Madde ile; bilimsel komitelerin oluşumu, görev ve yetkileri belirlenmiştir.

MADDE 13- Madde ile; Kanun kapsamındaki görevleri yerine getiren Bakanlık personeli ile Kurul ve komite üyelerinin yükümlülükleri düzenlenmiştir.

MADDE 14- Madde ile; GDO ve ürünlerini kapalı alanda kullananlar yanında, çevreye serbest bırakanlar veya yem, gıda, işleme ve tüketim amaçlı piyasaya sürenler ile diğer kişilerin sorumluluklarına ilişkin genel esaslar ve temel ilkeler belirlenmiştir.

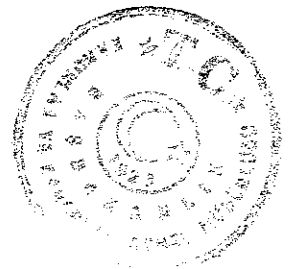
MADDE 15- Madde ile; Kanuna aykırı hareket edenlere uygulanacak cezai hükümler düzenlenmiştir. Cezai yaptırımların caydırıcı özellikte olması ve ihtiyatlılık prensibinin uygulanmasına katkı sağlaması önem taşımaktadır. Bunun sağlanabilmesi için, Kanunda cezai hükümler risk oluşturma ve zarara sebep olma ayırımına gidilerek belirlenmiştir.

MADDE 16- Madde ile; Kanunun uygulanması ile ilgili usul ve esasları düzenleyen yönetmeliklerin hazırlanması için Tarım ve Köyişleri Bakanlığına yetki verilmiştir.

MADDE 17- Yürürlük maddesidir.

MADDE 18- Yürütme maddesidir.

BİYOĞÜVENLİK KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; bilimsel ve teknolojik gelişmeler çerçevesinde, modern biyoteknoloji kullanılarak elde edilen genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar ve ürünlerinden kaynaklanabilecek riskleri engellemek, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla biyogüvenlik sisteminin kurulması ve uygulanması, bu faaliyetlerin denetlenmesi, düzenlenmesi ve izlenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Kanun; genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar ve ürünleri ile ilgili olarak araştırma, geliştirme, işleme, piyasaya sürme, izleme, kullanma, ithalat, ihracat, nakil, taşıma, saklama, paketlenme, etiketlenme, depolama ve benzeri faaliyetlere dair hükümleri kapsar.

(3) Veteriner ve beşeri tıbbi ürünler ile kozmetik ürünleri bu Kanun kapsamı dışındadır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Ayırt edici kimlik: Her bir GDO için taşıdığı her bir genin kodunu da içeren nümerik ve alfa nümerik bir kodlama sistemini,
- b) Bakan: Tarım ve Köyişleri Bakanını,
- c) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- ç) Basitleştirilmiş işlem: GDO ve ürünlerinden kaynaklanabilecek herhangi bir riskin olmadığı; insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğe herhangi bir zararının bulunmadığı yönünde mevcut bilgiye ve daha önce yapılmış olan risk değerlendirmesine dayanan basitleştirilmiş karar alma sürecini,
- d) Biyogüvenlik: İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliği korumak için GDO ve ürünleri ile ilgili faaliyetlerin güvenli bir şekilde yapılmasını,
- e) Biyogüvenlik bilgi değişim mekanizması: GDO ve ürünleri ile ilgili bilimsel, teknik ve uygulamaya ilişkin bilgi ve belgelerin ulusal ve uluslararası seviyede alışverişinin kolaylaştırılması amacıyla oluşturulacak bilgi alışverişi sistemini,
- f) Biyogüvenlik sistemi: Biyogüvenliğin sağlanması için yürütülen her türlü faaliyet ile idari, hukuki ve kurumsal yapılanmanın tamamını,
- g) Biyolojik çeşitlilik: Ekosistem de dâhil olmak üzere, türler arası ve tür içi farklılıkları,
- ğ) Canlı organizma: Mikroorganizma, enzim, steril organizma, virüs, virion ve viroidler de dahil olmak üzere genetik materyali çoğaltabilen ya da aktarabilen herhangi bir biyolojik varlığı,
- h) Deneysel amaçlı serbest bırakma: GDO ile ilgili deneysel amaçlarla yapılacak faaliyetlerin, harici çevre ile temasını önleyecek şekilde, kontrollü şartlar altında, sınırlandırılmış belirli bir alanda yürütülmesini,
- ı) Genetik yapısı değiştirilmiş organizma (GDO): Modern biyoteknolojik yöntemler kullanılmak suretiyle gen aktararak elde edilmiş, insan dışındaki canlı varlığı,
- i) GDO'lardan elde edilen ürünler: Kısmen veya tamamen GDO'lardan elde edilmekle birlikte GDO içermeyen ürünleri,
- j) GDO ve ürünleri: Kısmen veya tamamen GDO'lardan elde edilen ve GDO içeren veya GDO'lardan oluşan ürünleri,

k) İlgililer: GDO ve ürünleri ile ilgili olarak araştırma, geliştirme, işleme, piyasaya sürme, izleme, kullanma, ithalat, ihracat, nakil, taşıma, saklama, paketlenme, etiketlenme, depolama ve benzeri faaliyetlerde bulunanları,

l) İzleme: GDO ve ürünlerinden kaynaklanabilecek herhangi bir riskin olmadığı ve insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğe herhangi bir zararının bulunmadığı tespit edilmiş, piyasaya sürülen bir GDO ve ürününün işleme ve dağıtım zinciri boyunca her aşamada takibi ve her türlü gözlem, kontrol ve denetimi,

m) Kapalı alanda kullanım: İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitlilik üzerinde genetiği değiştirilmiş mikroorganizmalardan kaynaklanabilecek olumsuz etkilerin biyolojik, kimyasal ve fiziksel engellerle tamamen önlenerek kontrol edilen laboratuvar ve tesislerdeki işlemleri,

n) Karar: GDO veya ürünlerine ilişkin yapılan bir başvuru hakkında bilimsel esaslara göre yapılan risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirme sonuçlarına göre Biyogüvenlik Kurulu tarafından verilen kararı,

o) Komite: Bilimsel değerlendirmeleri yapmak üzere Kurul tarafından oluşturulan komiteleri,

ö) Kurul: Biyogüvenlik Kurulunu,

p) Modern biyoteknoloji: Geleneksel ıslah ve seleksiyonda kullanılan teknikler dışında, doğal fizyolojik üreme engelini aşarak, rekombinant deoksiribonükleik asidin (rDNA) ve nükleik asidin hücrelere ya da organellere doğrudan aktarılmasını sağlayan in vitro nükleik asit tekniklerinin ya da taksonomik olarak sınıflandırılmış familyanın dışında, farklı tür ve sınıflar arasında hücre füzyonu tekniklerinin uygulanmasını,

r) Muamele: İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğin korunması için alınacak tedbirler gözönünde bulundurularak ambalajlama, paketlenme, etiketlenme, nakil ve depolama gibi GDO üzerinde gerçekleştirilen herhangi bir işlemi,

s) Piyasaya sürme: Bu Kanun kapsamındaki her türlü ürünün bedelli veya bedelsiz olarak piyasaya arzını,

ş) Protokol: 17/6/2003 tarihli ve 4898 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 17/7/2003 tarihli ve 2003/5937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin Biyogüvenlik Kartagena Protokolünü,

t) Risk değerlendirme: GDO ve ürünlerinin, genetik değişiklikten dolayı, insan, hayvan ve bitki sağlığı, biyolojik çeşitlilik ve çevre üzerinde sebep olabileceği risklerin ve risk kaynağının test, analiz, deneme gibi bilimsel yöntemlerle belirlenmesi ve değerlendirilmesi sürecini,

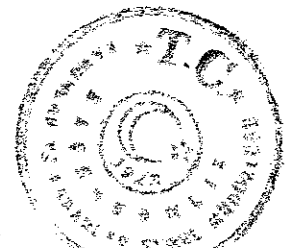
u) Risk yönetimi: Risk değerlendirme sonucuna göre GDO ve ürünlerinin izin verilen amaç ve kurallar dâhilinde kullanılmasını ve muamelesini sağlamak amacıyla alınan önlemleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel Esaslar

Başvuru, değerlendirme ve karar verme

MADDE 3- (1) İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı gözönünde bulundurularak GDO veya ürünlerinin, ithalatı, ihracatı, deneysel amaçlı serbest bırakılması, piyasaya sürülmesi ile genetiği değiştirilmiş mikroorganizmaların kapalı alanda kullanımına, bilimsel esaslara göre yapılacak risk değerlendirmesine göre karar verilir. Risk değerlendirme sonuçlarına göre risk oluşturmayacağı belirlenen başvurular için verilen kararın geçerlilik süresi on yıldır.

(2) Her bir GDO ve ürününün ilk ithalatı için gen sahibi veya ithalatçı, yurt içinde geliştirilen GDO ve ürünü için ise gerçek ve tüzel kişiler tarafından Bakanlığa başvuru yapılır. Başvuruda GDO ve ürünün ne amaçla kullanılacağını belirtmesi zorunludur. GDO ve ürünü için birden fazla amaçla kullanım başvurusu yapılabilir. Birden fazla amaçla kullanım başvurusu yapıldığında, her bir amaç için ayrı başvuru yapılmış sayılır.

(3) Yapılan bir başvurunun sonucu başka başvurular için emsal teşkil etmez.

(4) Alınan başvurular Bakanlık tarafından Kurula iletilir. Kurul doksan gün içerisinde başvurunun kabul edilip edilmediğini ve diğer değerlendirmelerini Bakanlığa gönderir. Bakanlık onbeş gün içerisinde başvuru sahibine bildirimde bulunur. Ek bilgi veya belge talebi nedeniyle geçen süre, bu sürenin hesabında dikkate alınmaz.

(5) Karar alma süresi, bu maddenin dördüncü fıkrasına göre alınan kararın Bakanlık tarafından başvuru sahibine bildirilmesinden sonra başlar ve bu süre ikiyüzyetmiş günü geçemez. Ek bilgi veya belge talebi nedeniyle geçen süre, karar alma süresinin hesabında dikkate alınmaz.

(6) Başvuru sahibi gizli tutulmasını istediği bilgilere ilişkin talebini yazılı olarak bildirir. Bakanlık bu talebin tamamen veya kısmen karşılanmasına karar vermesinin ardından taleple ilgili gerekli tedbirleri alır ve başvuru sahibine bildirir. Başvuru sahibinin veya ithalatçının adı ve adresi, GDO ve ürünlerinin kullanım amacı, sahip olduğu özellikler, ayırt edici kimlik bilgileri, bilinen ve bilimsel isimleri, transfer edilen genin alındığı organizma, alıcı ve verici organizmanın orijin ülkesi, transfer yönteminin genel tanımı, acil durumlarda uygulanacak olan yöntem ile planlar ve risk değerlendirmesinin özeti gizli bilgi olarak değerlendirilemez.

(7) Başvurularda, GDO veya ürünlerinin geliştirildiği veya tescil edildiği ülkede çevreye serbest bırakılmasına, tüketim amacıyla piyasaya sürülmesine izin verildiğine, verilen iznin devam ettiğine, üretimine ve tüketimine devam edildiğine ve Bakanlıkça belirlenen süreyle piyasada yer aldığına dair talep edilen belgenin sunulması zorunludur.

(8) Deneysel amaçlı serbest bırakma veya piyasaya sürme amacıyla ithal edilecek GDO ve ürünleri için ithalattan önce, yurt içinde geliştirilenler için ise piyasaya sürülmeden önce Bakanlığa ayrı ayrı başvuru yapılır.

(9) GDO ve ürünlerinin transit geçişinde her bir geçiş için Bakanlıktan izin alınması zorunludur. Transit geçişler, Bakanlık tarafından verilen yazılı izinde belirtilen koşullara ve 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununa uygun olarak gerçekleştirilir.

(10) Araştırma yapmaya yetkili kuruluşlar tarafından bilimsel araştırma amacıyla ithal edilecek GDO ve ürünleri için Bakanlıktan izin alınır. İthalat, yazılı izinle belirlenen koşullara uygun olarak gerçekleştirilir. Araştırma amaçlı olan GDO ve ürünleri ile genetiği değiştirilmiş mikroorganizmaların kapalı alanda kullanımı için, faaliyeti yürüteceklerin kapalı alanda kullanım koşullarını ve standartlarını karşılaması ve kaza ile çevreye yayılması durumunda uygulanabilecek tedbirlerin mevcut olması gerekir. Araştırma amaçlı yapılacak faaliyet ve sonucundan Bakanlığa bilgi verilmesi zorunludur.

(11) GDO ve ürünleri ile ilgili yapılan başvurular hakkında risk ve sosyo-ekonomik değerlendirmeye ilişkin bilimsel raporlar, Kurul tarafından, biyogüvenlik bilgi değişim mekanizması vasıtasıyla kamuoyunun görüşüne açılır. Kurul, bu görüşleri de dikkate alarak nihai

değerlendirme raporu ile olumlu kararını toplantı tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde gerekçeleri, varsa karşı oy gerekçeleri ve imzaları ile birlikte tekemmül ettirmek ve Bakanlığa sunmak zorundadır. Kurul kararları Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer.

(12) Kararın olumsuz olması durumunda; bu karar, Bakanlıkça başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Başvuru sahibi olumsuz kararın değiştirilmesine sebep olabilecek yeni bilgilere sahip olması halinde, Bakanlığa başvurarak bu olumsuz kararın gözden geçirilmesini isteyebilir. Bu durumda Kurul, sunulan yeni bilgileri dikkate alarak altmış gün içinde kararı gözden geçirir ve sonuçlarını başvuru sahibine bildirilmek üzere Bakanlığa iletir. Verilen nihai karar kamuoyuna duyurulur.

(13) Başvurusu reddedilen bir GDO ve ürünü için aynı kullanım amacıyla yeniden başvuru yapılabilmesi için karar tarihinden itibaren en az bir yıllık sürenin geçmesi ve başvuru sahibinin yeni bilimsel gerekçeler sunması gerekir.

(14) GDO ve ürünleri ile ilgili karar sürecinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- a) İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğin tehdit edilmemesi.
- b) Üretici ve tüketicinin tercih hakkının ortadan kaldırılmaması.
- c) Çevrenin ekolojik dengesinin ve ekosistemin bozulmasına neden olunmaması.
- ç) GDO ve ürünlerinin çevreye yayılma riskinin olmaması.
- d) Biyolojik çeşitliliğin devamlılığının tehlikeye düşürülmemesi.
- e) Başvuru sahibinin biyogüvenliğin sağlanmasına yönelik tedbirleri uygulamak için yeterli kapasiteye sahip olması.

(15) Kararda aşağıdaki hususlar yer alır:

- a) Geçerlilik süresi.
- b) İthalatta uygulanacak işlemler.
- c) Kullanım amacı.
- ç) Risk yönetimi ve piyasa denetimi için gerekli veriler.
- d) İzleme koşulları.
- e) Belgeleme ve etiketleme koşulları.
- f) Ambalajlama, taşıma, muhafaza ve nakil kuralları.
- g) İşleme, atık ve artık arıtım ve imha koşulları.
- ğ) Güvenlik ve acil durum tedbirleri.
- h) Yıllık raporlamanın nasıl yapılacağı.

(16) Başvuru sahibi, geçerlilik süresi dolmadan en az yüzseksen gün önce Bakanlığa müracaat ederek uzatma talep edebilir. Bu talep Kurul tarafından değerlendirilir ve sonucu başvuru sahibine bildirilmek üzere Bakanlığa gönderilir.

(17) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Risk değerlendirme, sosyo-ekonomik değerlendirme ve risk yönetimi

MADDE 4- (1) Bu Kanuna göre yapılan her bir başvuru için bilimsel esaslara göre risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirme ayrı ayrı yapılır. Başvuruda verilen bilgilerin yeterli görülmemesi durumunda başvuru sahibinden yeniden deney, test, analiz ve araştırma yapılması talep edilebilir. Risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirme işlemleri ile ilgili masraflar başvuru sahibi tarafından karşılanır.

(2) Yapılan başvurularda her bir başvuru için ayrı risk değerlendirmesi yapılır. Risk değerlendirmesinde laboratuvar, sera ve tarla testlerini içeren alan denemeleri ile gıda analizleri, toksisite ve alerji testleri yanında gerekli görülen diğer testlerin sonuçlarının başvuru sahibi tarafından verilmesi zorunludur.

(3) Her bir başvuru hakkında karar vermede esas alınmak üzere GDO'ların, biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması, tüketici ve kullanıcılar üzerindeki etkilerinin belirlenmesi için sosyo-ekonomik değerlendirme yapılır.

(4) Başvurusu yapılan GDO ve ürünleri için risk ve sosyo-ekonomik değerlendirme sonuçlarına dayanarak risk yönetimi esasları belirlenir. Risk yönetimi ile ilgili detaylı bir plan hazırlanır. Risk yönetim planının hazırlanması ve uygulanmasından başvuru sahibi sorumludur.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Yasaklar

MADDE 5- (1) GDO ve ürünlerine ilişkin aşağıdaki fiillerin yapılması yasaktır:

- a) GDO ve ürünlerinin, Kurul kararlarına aykırı olarak kullanılması veya kullandırılması.
- b) Genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanların üretimi.
- c) GDO ve ürünlerinin Kurul tarafından piyasaya sürme kapsamında belirlenen amaç ve alan dışında kullanımı.

Basitleştirilmiş işlem

MADDE 6- (1) GDO ve ürünlerinden kaynaklanabilecek herhangi bir riski olmayan ve insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğe herhangi bir zararının bulunmadığı yönünde mevcut bilgiye ve daha önce yapılmış olan risk değerlendirmesine dayanan başvurular için, sosyo-ekonomik değerlendirme sonuçları da dikkate alınarak basitleştirilmiş işlem uygulanabilir.

(2) Basitleştirilmiş işleme müracaat esnasında Bakanlık tarafından belirlenecek diğer hususlar dışında aşağıdaki şartların karşılanması zorunludur:

- a) Gen kaynağı ile transfer edilen canlı organizmanın taksonomisi ve biyolojisinin biliniyor olması.
- b) GDO'nun insan, hayvan, çevre sağlığı ve biyolojik çeşitliliğe olabilecek etkileri hakkında yeterli bilgi bulunması.
- c) GDO'nun diğer canlı organizmalarla ilişkisi ile ilgili olarak kullanılabilecek daha önce yapılmış risk değerlendirmelerinden elde edilen olumsuz bir etki olmadığına dair bilginin mevcut olması.
- ç) Transfer edilen genetik materyalin tanımlanması ve transfer edildiği canlı organizma içinde belirlenmesi için detaylı yöntem ve verilerin bulunması.
- d) Genetiği değiştirilmiş mikroorganizmaların çevreye yayılma risklerinin bulunmaması.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Karar sonrası yapılacak işlemler

MADDE 7- (1) GDO ve ürünlerinin piyasaya sürülmesinden sonra, kararda verilen koşullara uyulup uyulmadığı, insan, hayvan, bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitlilik üzerinde herhangi bir beklenmeyen etkisinin olup olmadığı Bakanlık tarafından kontrol edilir ve denetlenir. Bu amaçla yapılacak analiz işlemleri, Bakanlık tarafından belirlenen laboratuvarlar

tarafından gerçekleştirilir. İthalatçı, kontrol ve denetim işlemleriyle ilgili olarak talep edilen hususları yerine getirmekle yükümlüdür.

(2) Kararda belirtilen koşulların ihlali veya GDO ve ürünleriyle ilgili olarak herhangi bir riskin ortaya çıkabileceği yönünde yeni bilimsel bilgilerin ortaya çıkması durumunda, karar Kurul tarafından iptal edilebilir. Kararı iptal edilen GDO ve ürünleri toplatılır. İnsan, hayvan, bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğe olumsuz etkisi olduğu tespit edilenler derhal imha edilir; herhangi bir olumsuz etkisi tespit edilmeyenlerin ise mülkiyeti kamuya geçirilir. Bu fıkra uyarınca Bakanlıkça alınacak tedbirlerle ilgili yapılan masraflar ve diğer giderler, kusur ve sorumlulukları dikkate alınarak ilgililerden tahsil edilir.

(3) İzlenebilirliğin sağlanması amacıyla, GDO ve ürünlerinin ülkeye girişi ve dolaşımında, Bakanlığa beyanda bulunulması, gerekli kayıtların tutulması, kararın bir örneğinin bulundurulması ve etiketleme kurallarına uyulması zorunludur. Her bir GDO ve ürününe ayırt edici kimlik verilerek kayıt altına alınır.

(4) Herhangi bir ürünün Bakanlık tarafından belirlenen eşik değerin üzerinde GDO ve ürünlerini içermesi halinde; etikette, GDO içerdiğinin açıkça belirtilmesi zorunludur.

(5) İlgililer, GDO ve ürünleriyle ilgili olarak yeni bir risk ya da risk şüphesini öğrendiği takdirde durumu derhal Bakanlığa rapor etmek ve tedbir almakla yükümlüdür.

(6) İlgililer; GDO ve ürünlerinin piyasaya sürülmesi sırasında alıcıları, muamele, işleme, taşıma, saklama ve diğer işlemlere ilişkin kararda yer alan güvenlik kuralları ve tedbirleri hakkında bilgilendirmekle yükümlüdür.

(7) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bakanlığın Görev ve Yetkileri ile Kurul ve Komiteler

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 8- (1) Bakanlığın görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Kurulun sekretarya hizmetlerini yürütmek.
- b) Kurulca talep edilen bilgi ve belgeleri temin etmek, istenen araştırma, deneme, kontrol ve denetlemeleri yaparak veya yaptırarak sonuçlarını Kurula bildirmek.
- c) Bu Kanunda belirtilen iş ve işlemlerin uygulanması, izlenmesi, kontrolü ve denetimini sağlamak.
- ç) Gerek görülmesi halinde GDO ve ürünleri ile ilgili çalışmalar yapmak için gerçek veya tüzel kişileri yetkilendirmek, yetkilendirilen bu gerçek veya tüzel kişileri denetlemek ve bunlara ilişkin usul ve esasları düzenlemek.
- d) Ülkesel biyolojik çeşitlilik ve genetik kaynakların korunması ve sürdürülebilir kullanımı için strateji geliştirmek, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak.
- e) Biyogüvenlik bilgi değişim mekanizması aracılığıyla kamuoyunun GDO ve ürünleri ile ilgili bilgilendirilmesi ve karar alma sürecine katılımının sağlanması için gerekli tedbirleri almak.
- f) Kurul ve bilimsel komitelerin faaliyetleri ile ilgili usul ve esasları belirlemek.
- g) GDO ve ürünlerinin bu Kanunda düzenlenen haller dışındaki dolaşımını ve kullanımını önlemek için, sınır kontrolleri hususunda ilgili kurumlarla işbirliği yapmak.

ğ) İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması hususunda öngörülemeyen durumlara yönelik acil eylem planlarını hazırlamak ve uygulamak.

h) GDO ve ürünlerinin özelliklerine göre eşik değeri belirlemek.

ı) Bu Kanun kapsamındaki ürünler ile GDO'lardan elde edilen ürünlerin etiketlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek.

(2) Bakanlık; insan, hayvan, bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması amacıyla bu Kanun kapsamına giren ürünler hakkında tamamen veya kısmen toplatma, mülkiyetin kamuya geçirilmesi, ürünün menşesine iadesi, faaliyetin geçici olarak durdurulması, ürünün imhası, piyasaya arzı, ticareti ve işlenmesinin yasaklanması gibi ihtiyati tedbirleri almaya ve her türlü düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Biyogüvenlik Kurulu

MADDE 9- (1) GDO ve ürünleri ile ilgili yapılan başvuruların değerlendirilmesi ve bu maddede belirtilen diğer görevlerin yürütülmesi için Biyogüvenlik Kurulu oluşturulur.

(2) Kurul, Bakanlıkça dört, Çevre ve Orman Bakanlığınca iki, Sağlık Bakanlığınca bir, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca bir ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca bir üye olmak üzere, üç yıllık süre için, ilgili bakanlar tarafından belirlenen toplam dokuz üyeden oluşur. Üyelerden en az ikisi üniversite veya meslek örgütleri temsilcileri arasından seçilir. Kurul Başkanı, Bakan tarafından belirlenir. Kurul Başkanı yokluğunda yerine vekalet etmek üzere bir üyeyi tayin eder.

(3) Kurul Başkan ve üyeleri en fazla iki dönem için görevlendirilebilir.

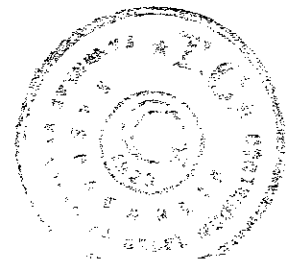
(4) Boşalan Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine en geç bir ay içerisinde ilgili bakanlar tarafından yeni görevlendirme yapılır.

(5) Kurul üyesi olabilmek için en az lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olmak ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımak zorunludur. Kurul üyelerinin bu Kanun kapsamına giren konularda en az beş yıllık tecrübeye sahip olması şartı aranır.

(6) Kurul Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak bu görevi yapamayacak derecede hastalık veya sakatlık durumunun ortaya çıkması veya görevlendirilmeleri için gerekli şartları kaybetmeleri ya da bu Kanuna aykırı işlem yaptıklarının tespit edilmesi durumunda Kurul Başkan ve üyelerinin görevine son verilir.

(7) Kurul Başkan ve üyeleri ile bunların eşleri, evlatlıkları ve ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları, Kurulun karar almakla görevli olduğu faaliyet veya alanlarla ilgili herhangi bir ticari faaliyette bulunamaz veya sermaye piyasası araçlarına sahip olamaz. Bu fıkra hükmüne aykırı davranıldığına tespit edilmesi durumunda, bunların üyelikleri Bakan tarafından derhal sona erdirilir.

(8) Kurul Başkan ve üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde bu Kanunla düzenlenen faaliyet ve alanlardaki özel kuruluşlarda görev alamaz.

(9) Kurulda görev alan üyelere yılda oniki toplantı gününü geçmemek üzere katıldıkları her toplantı günü için 5000 gösterge rakamının memur aylık kat sayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda huzur hakkı ödenir. Kurulda görev alan üyelere harcırah ödenmesini gerektiren hallerde 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre en yüksek Devlet memuruna ödenen harcırah esas alınır.

Biyogüvenlik Kurulunun çalışma esasları

MADDE 10- (1) Kurul görevini yaparken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurula emir ve talimat veremez.

(2) Kurul, Başkanın daveti üzerine gündemli olarak toplanır. Her bir toplantının gündemi toplantıdan en az bir hafta önce Kurul Başkanı tarafından hazırlanarak Kurul üyelerine bildirilir. Gündemde yer alan maddelerin görüşülmesi tamamlanmadığı sürece toplantı sona ermiş sayılmaz.

(3) Kurul en az yedi üyenin hazır bulunması ile toplanır. Kurul, üyelere en az beşinin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Kurul kararı tutanakla tespit edilir ve imza altına alınır.

(4) Geçerli mazereti olmaksızın bir takvim yılında toplam üç toplantıya katılmayan üye, bu durumun Kurul kararı ile tespit edilmesi koşuluyla, üyelikten çekilmiş sayılır. Toplantıya katılmasına rağmen karşı oy kullanmadığı halde Kurul kararlarını süresi içinde imzalamayan veya karşı oy kullandığı halde, karşı oy gerekçesini süresi içinde yazmayan Kurul üyeleri, yazılı olarak ikaz edilir. Bu durumun bir takvim yılı içinde toplam üç defa tekrar etmesi halinde, ikaz edilen üye çekilmiş sayılır. Bu durumun, üyenin katılmadığı üçüncü toplantıda Kurul tarafından tespit edilip karara bağlanarak Bakanlığa bildirilmesi zorunludur.

(5) Kurul üyeleri, eşleri, evlatlıkları ve üçüncü derece dâhil kan ve kayın hısımlarıyla ilgili konularda müzakere ve oylamaya katılamaz.

Biyogüvenlik Kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 11- (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Uzmanlar listesini oluşturmak.
- b) Bilimsel komiteleri oluşturmak.
- c) Her bir başvuru için uzmanlar listesinden bilimsel komitelerin üyelerini seçmek.
- ç) Risk değerlendirme ve sosyo-ekonomik değerlendirme raporlarını değerlendirerek Kurul kararlarını oluşturmak.
- d) İzleme raporlarına dayanarak kararın kısmen veya tamamen iptali, yasaklama, toplatma, imha ve benzeri yaptırımlara ilişkin kararlarını Bakanlığa sunmak.

Bilimsel komitelerinin oluşumu, görev ve yetkileri

MADDE 12- (1) Kurul tarafından her bir başvuru için, risk değerlendirme komitesi ve sosyo-ekonomik değerlendirme komitesi ile ihtiyaca göre diğer bilimsel komiteler oluşturulur. Bu komiteler onbir kişiden teşekkül eder.

(2) Uzmanlar listesi, üniversiteler veya Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile Kurul tarafından gerekli görülen alanlarda çalışanlar arasından seçilir.

- (3) Komitelerinin görev ve yetkileri şunlardır:
- a) Bu Kanun kapsamında yapılan başvurularda risk değerlendirmesi için sağlanan bilgilerin bilimsel yeterliliğini belirlemek.
 - b) Test, deney, deneme, analiz ve diğer işlemleri belirlemek, gerekli hallerde ek bilgi istemek.
 - c) Risk değerlendirme ve sosyo-ekonomik değerlendirme raporlarını hazırlamak.
 - ç) Karar sonrasında ortaya çıkan veya elde edilen her türlü yeni veri ve bilgiyi değerlendirerek bilimsel görüş oluşturmak.
 - d) Bilimsel değerlendirmeler yapmak, Kurula bilgi vermek ve rapor hazırlamak.

(4) Komitelerin hazırladıkları bilimsel değerlendirme raporları hizmete özel olup, bu raporlar Kurul haricinde hiçbir gerçek ve tüzel kişiye, kuruma ve kuruluşa verilemez. Komite üyeleri hukuka aykırı eylemleri dışında hazırladıkları bilimsel değerlendirme raporlarından dolayı sorumlu tutulamaz.

(5) Komiteler görevlerini yaparken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi komitelere emir ve talimat veremez.

(6) Komitelerde görev alan üyelere yılda oniki toplantı gününü geçmemek üzere katıldıkları her toplantı günü için uhdesinde kamu görevi bulunanlara 3000, kamu görevi bulunmayanlara ise 5000 gösterge rakamının memur aylık kat sayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda huzur hakkı ödenir. Bilimsel komitede görev alan üyelere harcırah ödenmesini gerektiren hallerde 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre en yüksek Devlet memuruna ödenen harcırah esas alınır.

(7) Davet edildiği halde, bir başvuru ile ilgili en fazla iki toplantıya mazeretsiz katılmayan üyenin komite üyeliği düşer. Kurul tarafından yeni bir üye belirlenir.

Yükümlülük

MADDE 13- (1) Bu Kanun kapsamındaki Bakanlık personeli, Kurul ve komite üyeleri, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri gizlilik taşıyan her türlü bilgi ve belge ile ticari sırları, kanunlarla yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamaz, kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hukuki Sorumluluk, İdari Yaptırımlar ve Ceza Hükümleri

Sorumluluğa ilişkin temel ilkeler

MADDE 14- (1) GDO ve ürünleri ile ilgili faaliyetlerde bulunanlar, bu Kanun kapsamında izin almış olsalar dahi, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanmasına karşı oluşan zararlardan sorumludur. Bu sorumluluk, GDO ve ürünlerinin, başvuru ve kararda yer alan koşulları sağlamadığının anlaşılması durumunda zarar oluşmasa dahi geçerlidir.

(2) GDO'ların kapalı alanda kullanımı ve gıda, yem, işleme ve tüketim amacıyla piyasaya sürülmesi, ithalatı ve transit geçişi için izin alma zorunluluğu olduğu halde, bu faaliyetleri izinsiz olarak gerçekleştirenler ile GDO'ları çevreye serbest bırakanlar ve üretenler bu faaliyetler sonucunda meydana gelen her türlü zarardan sorumludur.

(3) Ortaya çıkan bir zararın GDO'lardan kaynaklandığının kabul edilebilmesi için, zararın organizmaların sahip olduğu yeni özelliklerden veya organizmaların yeniden üretiminden veya değiştirilmesinden ya da organizmaların değiştirilmiş materyalinin başka organizmalara geçişinden kaynaklanması gerekir. Zararlardan kaynaklanan sorumluluğun tespitinde; zararların tarım, orman, gıda ve yem ürünlerinin içindeki genetik değişiklikten kaynaklanmış olması gözönünde tutulur.

(4) Her ne amaçla olursa olsun piyasaya sürülmüş GDO ve ürünlerini karar koşullarına uygun olmayan bir şekilde muameleye tabi tutmak suretiyle veya başka bir yolla zararın ortaya çıkmasına ya da sonuçlarının ağırlaşmasına sebep olanlarla bunları ticari olarak üretenler, işleyenler, dağıtanlar ve pazarlayanlar bu zararlardan müteselsilen sorumludur.

(5) GDO ve ürünlerini piyasaya süren, ticari olarak işleyen, dağıtan ve pazarlayanlar meydana gelebilecek zararlar ve bunlara ilişkin sorumluluklar hakkında birbirlerini bilgilendirmek zorundadır.

(6) GDO'ları muameleye tabi tutanlar, muamele nedeniyle çevrede zararın meydana gelmemesi veya meydana gelen zararın sonuçlarının ağırlaşmaması için risk değerlendirmesine göre belirlenen tedbirlerin masraflarını karşılamakla yükümlüdür. Sorumlular, çevrenin zarar görmüş veya tahrip olmuş unsurlarının eski haline getirilmesi veya aynı değerdeki unsurların yerine konulması için gerekli masrafları da karşılar.

(7) GDO ve ürünlerinin neden olduğu zararların tazmin edilmesini talep hakkı, zarar görenin, zarardan veya zarar vereni öğrenmesinden itibaren iki yıl ve her halükarda zararı doğuran olayın meydana gelmesinden itibaren yirmi yıl sonra düşer.

(8) Zararın sel, dolu, heyelan, deprem gibi tabii afetlerden veya zarar görenin ya da üçüncü kişinin ağır kusurundan kaynaklandığının tespit edilmesi halinde sorumluluk hükümleri uygulanmaz.

İdari yaptırımlar ve cezalar

MADDE 15- (1) Genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanları çevreye serbest bırakanlara veya üretenlere beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ve binbeşyüz günden ikibinbeşyüz güne kadar adli para cezası verilir. Bu fiil nedeniyle zarar meydana gelmesi halinde verilecek hapis cezası yedi yıldan ve adli para cezası ikibin günden az olamaz.

(2) GDO ve ürünlerini, Kurul tarafından piyasaya sürme kapsamında belirlenen amaç ve alan dışında kullananlar ile bu tür ürünlerin ithalatını veya ülke içinde dağıtımını gerçekleştirenlere dört yıldan altı yıla kadar hapis cezası ve bin günden ikibin güne kadar adli para cezası verilir. GDO ve ürünlerinin Kurul tarafından piyasaya sürme kapsamında belirlenen amaç ve alan dışında kullanılması ile ithalatı ve ülke içinde dağıtımını sonucunda bir zarar meydana gelmesi halinde verilecek hapis cezası beş yıldan ve adli para cezası binbeşyüz günden az olamaz.

(3) GDO ve ürünlerini Kurul kararlarına aykırı olarak kullananlara veya kullandıranlara iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ve beşyüz günden bin güne kadar adli para cezası verilir. Kurul kararlarına aykırı olarak kullanım sonucunda bir zarar meydana gelmesi halinde verilecek hapis cezası üç yıldan ve adli para cezası yediyüzelli günden az olamaz.

(4) Bakanlığa yapılacak başvurularda gerçeğe aykırı beyanda bulunanlara iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir. Gerçeğe aykırı beyana dayanılarak herhangi bir faaliyet için karar alınması ve bu karara dayanılarak faaliyetin gerçekleştirilmesi halinde, dört yıldan yedi yıla kadar hapis cezası verilir. Gerçekleştirilen faaliyet sonucu zarar meydana gelmesi halinde verilecek ceza beş yıldan az olamaz.

(5) Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında düzenlenen fiiller bir tüzel kişinin faaliyeti kapsamında işlendiği takdirde ilgili tüzel kişiye fiilin ağırlığına göre yüzbin Türk Lirasından ikiyüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

(6) Bu Kanunun 7 nci maddesinde düzenlenen yükümlülükleri yerine getirmeyen başvuru sahiplerine ellibin Türk Lirası idari para cezası verilir. Başvuru sahibinin öğrenmiş olduğu riski ya da risk şüphesini Bakanlığa bildirmemesi sonucunda zarar ortaya çıkması halinde idari para cezasının yanı sıra iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir.

(7) GDO ve ürünlerini karar olmaksızın, karar geçerlilik süresi sona erdikten sonra veya karar iptal edildiği ya da askıya alındığı halde kapalı alanda kullananlara onbin Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu fiiller sonucunda;

a) Biyolojik çeşitlilikte, çevre, bitki ve hayvan sağlığında bir zarar meydana gelmesi halinde bu durumdan sorumlu olanlara üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve yediyüzelli günden binbeşyüz güne kadar adli para cezası verilir.

b) İnsan sağlığı açısından bir zarar meydana gelmesi halinde bu durumdan sorumlu olanlara altı yıldan dokuz yıla kadar hapis cezası ve ikibinbeşyüz günden beşbin güne kadar adli para cezası verilir.

(8) GDO ve ürünlerini, karar olmaksızın, karar geçerlilik süresi sona erdikten sonra veya karar iptal edildiği ya da askıya alındığı halde gıda, yem ve işlemede kullananlara üç yıldan beş yıla kadar hapis ve binbeşyüz günden ikibinbeşyüz güne kadar adli para cezası verilir. Bu fiiller sonucunda;

a) Biyolojik çeşitlilikte, çevre, bitki ve hayvan sağlığında bir zarar meydana gelmesi halinde bu durumdan sorumlu olanlara altı yıldan dokuz yıla kadar hapis cezası ve üçbin günden beşbin güne kadar adli para cezası verilir.

b) İnsan sağlığı açısından bir zarar meydana gelmesi halinde bu durumdan sorumlu olanlara yedi yıldan on yıla kadar hapis cezası ve yedibinbeşyüz günden onbin güne kadar adli para cezası verilir.

(9) Bu maddenin altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarında yer alan fiiller bir tüzel kişinin faaliyeti kapsamında işlendiği takdirde ilgili tüzel kişiye ayrıca ikiyüzbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(10) GDO ve ürünlerinin 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında düzenlenen suçlara konu olması halinde, adı geçen Kanunda öngörölmüş olan cezalar iki katına kadar artırılarak uygulanır.

(11) Bu Kanunda düzenlenen suçlardan mahkum olanlar ve tüzel kişiler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59 ve 60 ncı maddelerinde düzenlenen güvenlik tedbirleri uygulanır.

(12) Bu Kanunda suç olarak düzenlenen fiiller özel hukuk tüzel kişinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle tüzel kişi yararına işlendiği takdirde, tüzel kişi beş yıl süre ile GDO ve ürünleriyle ilgili faaliyetlerden men edilir.

(13) 9 uncu maddenin sekizinci fıkrası hükmüne uymayanlar hakkında 2/10/1981 tarihli ve 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen cezalar uygulanır.

(14) Bu Kanunda düzenlenmiş olan idari para cezaları mahallî mülkî amir tarafından verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yönetmelik ve Son Hükümler

Yönetmelik

MADDE 16- (1) Bu Kanunda belirtilen ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili usul ve esasları düzenleyen yönetmelikler, Bakanlık tarafından yürürlüğe konulur.

(2) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde yürürlüğe konulur.

1536

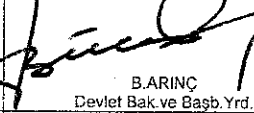
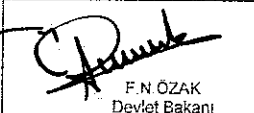
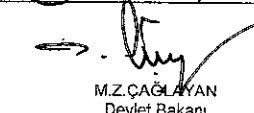
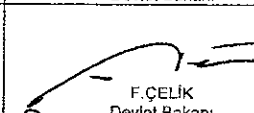
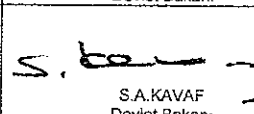
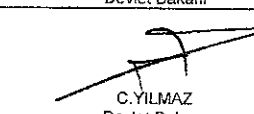
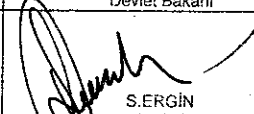
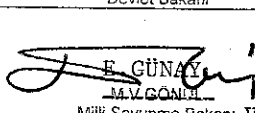
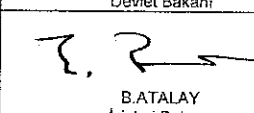
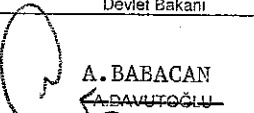
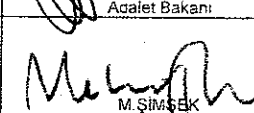
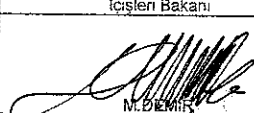
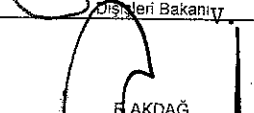
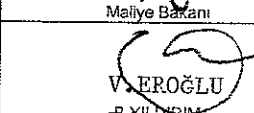
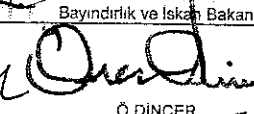
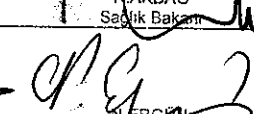
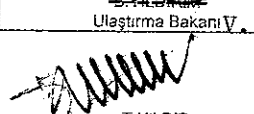
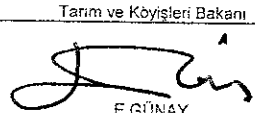
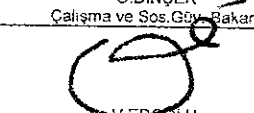
Yürürlük

MADDE 17- (1) Bu Kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ARINÇ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 A. BABACAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. A. BAKIN Devlet Bakanı
 H. YALICI Devlet Bakanı	 F. N. ÖZAK Devlet Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Devlet Bakanı	 F. ÇELİK Devlet Bakanı
 E. BAĞIŞ Devlet Bakanı	 S. A. KAVAF Devlet Bakanı	 C. YILMAZ Devlet Bakanı	 S. ERGİN Adalet Bakanı
 E. GÜNAY Millî Savunma Bakanı V.	 B. ATALAY İçişleri Bakanı	 A. BABACAN Dışişleri Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. Ç. ÜRSÜK Millî Eğitim Bakanı	 M. DEMİR Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 V. EROĞLU Ulaştırma Bakanı V.
 M. M. EKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Ö. DİNÇER Çalışma ve Sos. G.ş. Bakanı	 N. ERGÜN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 T. YILDIRIM En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 M. EROĞLU Çevre ve Orman Bakanı		